

[Mogens Fog.]

skabeligt Forskningsraad, og ved den Lejlighed udtalte Venstres Ordfører, det ærede Medlem Hr. Jensen-Broby, at vi her i Landet ikke hidtil har vist os karrige over for Videnskaben. Jeg kan ikke give det ærede Medlem Ret i denne Opfattelse. Det er rigtigt, at der ydes store Beløb til Universitetet og de øvrige højere Lærestalter. Men saa vidt mig bekendt, sker dette først og fremmest af Hensyn til disse Institutioners Opgave som Undervisningsalter. Enhver, der kender Forholdene i Praksis vil vide, at Undervisningen og en Række praktiske Samfundsfunktions lægger saa stort Beslag paa den begrænsede Arbejds-kraft, at Forskningen for en stor Del maa udøves som Fritidsarbejde. Ja, en saa vigtig Institution som Landbohøjskolen er end ikke ifølge sine Statutter forpligtet til at drive videnskabelig Virksomhed, hvad for øvrigt de usselige Summer, der er tillagt Skolens forskellige Afdelinger som Annuer, tydeligt giver Udtryk for.

Jeg maa derfor i Overensstemmelse med tidligere Talere mene, at Tiden er inde til at foretage gennemgribende Forbedringer af Videnskabens Kaar i Danmark. De højere Lærestalters Personel, Udstyr og Midler maa forøges, saa de i langt højere Grad end hidtil bliver i Stand til ikke alene at undervise, men ogsaa at udøve den frie Forskning.

Der maa nedsættes Forskningsraad inden for forskellige Omraader, som kan have Overblik over, planlægge og lede det videnskabelige Arbejde paa de paagældende Felter.

Det vil sikkert vise sig paakrævet at oprette særlige Forskningsinstitutioner, som uden at være belastede med Undervisningspligt kan drive anvendt Forskning paa samfundsmæssigt vitale Omraader.

Og sidst, men ikke mindst maa Kaarene forbedres for de Mennesker, der lever af at drive Videnskab. Det maa slaas fast, at dette er et Erhverv som alle andre, og at de unge, som paatager sig dette Erhverv, ikke bør tvinges til yderligere at skaffe sig lønnet Ekstraarbejde, som hindrer dem i den Fordybelse og fulde Udnyttelse af Arbejds-kraften, som al Forskning kræver.

Det forlyder, at Lønningskommissionen paatænker relative Forbedringer i denne Retning, men efter det, der er oplyst over

for mig, frygter jeg for, at de vil vise sig at være utilstrækkelige.

Over for saa vidtrækkende Forslag som dem, der er fremkommet under denne Debat og ogsaa i mit Indlæg i Dag, vil det utvivlsomt blive indvendt, at der for Tiden stilles saa store Krav til offentlige Midler, at vi ikke har Raad til at gennemføre en storstilet Udvidelse af hele vort videnskabelige Apparat for Øjeblikket. Men om noget Sted gælder det her, at vi ved at spare paa Skillingen lader Daleren springe. Det drejer sig, som jeg har paapeget, baade om, hvorvidt vi skal hævde vor kulturelle Position i Verden, og om, hvorledes vor materielle Udvikling skal arte sig. Det er ikke saa meget Spørgsmaalet, om vi har Raad til dette, som Spørgsmaalet, om vi har Raad til at lade være, der staar paa Dagsordenen.

Imidlertid vilde det være forkert, om man begyndte dette Arbejde spredt og tilfældigt. Jeg giver det ærede Medlem Hr. Hvidberg min fulde Tilslutning til Ønsket om, at der nedsættes en Kommission, som kan tage alle disse Spørgsmaal op til samlet Undersøgelse og Løsning.

Der er under Debatten stillet Forslag om Kommissioner paa andre Omraader i Forbindelse med lignende Opgaver, og nogle vil maaske mene, at vi slaar for stort et Brød op. Men det er kun naturligt, at vi i Danmark som andetsteds ved Indledningen til Fredens Genopbyggelses- og Udviklingsværk udfører bredt anlagte Undersøgelser og Planlægninger paa vid Sigt paa de Omraader, der er af afgørende Betydning for Landets Fremtid.

Man har herhjemme fra privat Side taget de Problemer op, som jeg beskæftiger mig med. „Udvalget til Undersøgelse af Videnskabens Kaar og Fremtid“ er i Færd med at indsamle et stort Materiale til Bedømmelse af Forskningsens nuværende Vilkaar i Danmark. „Foreningen til Beskyttelse af videnskabeligt Arbejde“ og „Foreningen af videnskabeligt uddannede Tjenestemænd ved de højere Lærestalter“ har især beskæftiget sig med Lønnings-spørgsmaalet og ogsaa her indsamlet værdifuldt Materiale. Men det maa være Regeringens Opgave at oprette det Organ, som over for Rigsdagen skal fremkomme med Forslag om de Retningslinjer, Staten i den kommende Tid skal følge for at for-